

Най-добрия подход е всеки да участва в борбата с УОЗ:

Държавните власти на местно и национално ниво трябва да предприемат мерки за повишаване на обществената осведоменост, да управляват програми за намаляване на риска от УОЗ и да сътрудничат при определянето на проблемите и намирането на решения.

Индустрията трябва да предоставя наличната информация за УОЗ на потребителите, да намира алтернативи, да подобрява и модернизира производствените си процеси и да участва в доброволни инициативи.

Обществено заинтересованите групи и обществото като цяло могат да вземат участие в дискусии, да провеждат информационни кампании, касаещи общественото здраве и околната среда и на база получената информация да имат право на осъзнат избор.

Нито една страна самостоятелно не може да прегнази своите граждани или околната среда от УОЗ. Признавайки този факт, в началото на 1998, правителствата се споразумяха за започване на преговори за създаване на международен договор за УОЗ, а през 2001 г. на Конференцията на пълномощниците, проведена в гр. Стокхолм, Швеция, е приета и отворена за подписване конвенцията за УОЗ, наречена в следствие Стокхолмска конвенция за устойчивите органични замърсители.

Република България подписа Стокхолмската конвенция за УОЗ на 23 май 2001 г. на Конференцията на пълномощниците в Стокхолм, Швеция. На 30 септември 2004 г. конвенцията е ратифицирана със закон от Народното събрание (ДВ, бр.89/12.10.2004 г.) и влезе в сила на 20 март 2005 г.

Съгласно изискванията на конвенцията всяка страна, до 2028 г., трябва да предприеме мерки за:

- намаляване или предотвратяване на употребата на УОЗ,
- намаляване на непреднамерените емисии на УОЗ, произтичащи от антропогенни източници
- намаляване или отстраняване на складираните количества и отпадъци, съдържащи УОЗ.

УСТОЙЧИВИТЕ ОРГАНИЧНИ ЗАМЪРСИТЕЛИ (УОЗ): СЕРИОЗНА ЗАПЛАХА ЗА ЧОВЕШКОТО ЗДРАВЕ И ОКОЛНАТА СРЕДА

УОЗ

Международните финансови институции могат да финансират проекти, които намаляват рисковете от УОЗ и да отхвърлят такива, които ги увеличават.

За повече информация

Посетете http://www2.moew.government.bg/chemicals/stokholm/bg/index_bg.html

За контакт:

МОСВ, Дирекция „Координация на РИОСВ“,
Отдел „Оперативен контрол и управление на опасни химични вещества“, ул. „Уилям Гладстон“ 67, София 1000
Национален координатор по Стокхолмската конвенция.

ЖИВОТ НА ЗЕМЯТА

ПРОБЛЕМЪТ

През последните няколко десетилетия в световен мащаб се наблюдава драстично нарастване на производството на химикали, в резултат на което в атмосферата се отделят вредни емисии. Много от тези дейности са крайно необходими и важни за съвременното общество, но могат да бъдат и сериозна заплаха за човешкото здраве и околната среда.

В тази връзка особено предизвикателство представлява групата химични вещества, известна като „устойчиви органични замърсители“ или „УОЗ“. Тези устойчиви съединения са използвани през 50-те години на миналия век в селското стопанство и в индустрията. Те се генерират непреднамерено и като вторични продукти при горивни и промишлени процеси. Устойчивите органични замърсители представляват значим проблем, защото те:

Са устойчиви в околната среда и се запазват за дълъг период от време, преди да се разградят;

Се пренасят на далечни разстояния по въздуха, водата и чрез мигриращите биологични видове през международните граници до всички части на земното кълбо, и се отлагат дори на хиляди километри от мястото на тяхното изпускане, където акумулират в сухоземните и водните екосистеми;

Неблагоприятните въздействия на УОЗ за дивата природа са вече научно доказани. Те предизвикват генетични мутации, ракови заболявания, нарушения на имунната система и репродуктивната способност. Например, в резултат на експозицията на УОЗ, популацията на морски бозайници като обикновения тюлен, широконосия делфин и кит „Белуга“ е силно намалена.

От оценката на доказателствата може да се предположи, че някои УОЗ биха могли да причинят увреждания на човешкото здраве, сравними с тези при дивите животни. Особено уязвими са бременните жени, бебетата и децата, които индиректно са изложени на въздействията на УОЗ посредством плацентата и майчиното мляко.

Несъмнено за доказване на ефектите на УОЗ върху човешкото здраве са необходими допълнителни проучвания и представителни изследвания. За тази цел е необходимо да се обединят усилията на цялото общество и да се предприемат мерки от индустрията, частния сектор, неправителствените и научни организации за ограничаване и намаляване на въздействието на УОЗ върху човешкото здраве и околната среда.

Международно призната е нуждата от незабавни глобални действия срещу 12-те УОЗ:

Пестициди:

- алдрин;
- хлордан;
- ДДТ;
- диелдрин;
- ендрин;
- хептахлор;
- мирекс;
- токсафен.

Индустриални химикали:

- хексахлоробензен (също и пестицид);
- полихлорирани бифенили.

Непреднамерено образувани странични продукти

- диоксини;
- фурани

РЕШЕНИЕТО

Намаляването на рисковете от УОЗ не е лесна задача, но тя може и трябва да бъде решена. Ключът за разрешаване е насърчаване на замяната на УОЗ с алтернативните заместители.

Това може да се осъществи чрез доброволни програми, кампании за повишаване на общественото съзнание, икономически инициативи, ограничения и забрана за употреба или производство. Складираните залежали количества трябва да бъдат идентифицирани и безопасно съхранявани.

Се натрупват в тъканите на повечето живи организми с храната, водата или въздуха;

Увреждат хората и дивите животни, предизвиквайки най-различни вредни ефекти.

УОЗ имат способност да се натрупват в мастните тъкани на хората и животните чрез хранителната верига, т.нар. биологично натрупване. След години това може да има съществени неблагоприятни последици за всички нас.

Решенията зависят от специфичните социално-икономически условия и нуждите на всяка страна.

